

ELEMENTI VREDNOVANJA I KRITERIJI VREDNOVANJA IZ GEOGRAFIJE

Nastavnik: Patrick Vukić

Školska godina: 2026./2027.

Škola: Gimnazija Velika Gorica

U nastavnom predmetu Geografija vrednovanje se kroz sve cikluse provodi kroz tri elementa:

- **geografska znanja,**
- **geografsko istraživanje i vještine,**
- **kartografska pismenost**

U rubrici opisnog ocjenjivanja učenika bilježi se aktivnost na nastavi, redovitost u pisanju domaćih zadaća, doprinos u skupnom radu, interes za nastavne sadržaje, odnos prema radu te suradnja s učenicima i nastavnikom. Elementi ocjenjivanja vrednuju se brojanom (1-5) i opisnom ocjenom.

ELEMENTI OCJENJIVANJA	OPIS ELEMENTA	OBLIK	KRITERIJ
Geografska znanja	• obuhvaća činjenično, konceptualno i proceduralno znanje • činjenično znanje temelj je za razumijevanje geografskih sadržaja, no težište treba staviti na konceptualno i proceduralno znanje koje će omogućiti primjenu znanja u novim situacijama i kreativno rješavanje prostornih problema • ostvarenost odgojno-obrazovnih ishoda u ovom	pisano, usmeno	točnost i kvaliteta odgovora; reakcija na postavljeno pitanje; samostalnost

	elementu provjerava se usmenim ispitivanjem i pisanim provjerama. Usmeno ispitivanje provodi se kontinuirano tijekom nastavne godine • pisane provjere kreira učitelj i uključuje zadatke otvorenoga i zatvorenog tipa • pisane provjere provode se periodično, nakon učenja i poučavanja određene skupine ishoda		
Geografsko istraživanje i vještine	• obuhvaća grafičke, statističke, matematičke i orijentacijske vještine (orijentiranje s pomoću orijentira, uređaja - kompasa, GPS i planova/geografskih karata) • ako je za taj razred planiran istraživački rad tada treba vrednovati i sve vještine koje su u funkciji njegova ostvarivanja: opažanje, postavljanje pitanja, planiranje istraživanja;	pisano, usmeno, praktično	točnost, preciznost, samostalnost, preglednost i sl.; primjena statističkih i grafičkih metoda; prezentacijske vještine; timski rad

	• prikupljanje podataka; bilježenje, vrednovanje i predstavljanje podataka; interpretiranje i • analiziranje podataka te zaključivanje; komuniciranje rezultata i postupaka istraživanja te • vještine reflektiranja o provedenom istraživanju		
Kartografska pismenost	• jedna je od geografskih vještina, ali pošto je specifičnost predmeta potrebno ju je kontinuirano razvijati i vrednovati. Zbog navedenoga izdvojena je kao zaseban element u kojem se vrednuje: • poznavanje elemenata i sadržaja svih vrsta geografskih karata • interpretacija prostorne organizacije i procesa čitanjem sadržaja geografskih karata • razvijenost kartografske pismenosti	Pisano (slijepe karte), usmeno, praktično	orijentacija i snalaženje na geografskoj karti; čitanje i interpretacija sadržaja karata; pravilno pisanje geografskih imena

	provjerava se usmenim ispitivanjem te pisanim provjerama koje uključuju i slijepe karte		
--	---	--	--

KRITERIJI ZA POSTIZANJE POJEDINE OCJENE IZ ODREĐENOG ELEMENTA OCJENJIVANJA

Razina usvojenosti ishoda: IZNIMNA

GEOGRAFSKA ZNANJA	GEOGRAFSKO ISTRAŽIVANJE I VJEŠTINE	KARTOGRAFSKA PISMENOST
- reakcija učenika na postavljeno pitanje je brza i točna - izrazito temeljito i opširno obrazlaže naučeno - gradivo je usvojeno sa potpunim razumijevanjem, proširuje ga vlastitim iskustvom - originalan i samostalan u rješavanju zadataka - sve navedeno učenik vrši bez pomoći nastavnika	-izrazito kvalitetno, brzo i točno uočava geografske pojave i procese -izrazito temeljito i opširno povezuje nastavno gradivo s ostalim temama i predmetima -izuzetno samostalno izvodi zaključke pri analizi geografskih problema -s lakoćom obrazlaže i dokazuje geografske procese i pojave -pokazuje razvijeno i prošireno logičko zaključivanje i povezivanje s životnom praksom	• izrazito brzo, točno i samostalno pokazuje i „čita“ geografske pojmove • izrazita sposobnost povezivanja i „čitanja“ naučenog gradiva sa karte (paralelno pokazivanje na karti sa iznošenjem teorije) • izrazito točno i brzo analizira kartografske, grafičke i slikovne priloge te samostalno donosi zaključke • izrazito uspješno koristi zemljovid pri orijentaciji u prostoru

Razina usvojenosti: VRLO DOBRA

GEOGRAFSKA ZNANJA	GEOGRAFSKO ISTRAŽIVANJE I VJEŠTINE	KARTOGRAFSKA PISMENOST
-------------------	------------------------------------	------------------------

• reakcija učenika na postavljeno pitanje je sporija no uz eventualnu manju pomoć nastavnika u obliku potpitanja odgovara točno • kvaliteta znanja je točna i opširna, a način iznošenja gradiva je uglavnom logičan te sa razumijevanjem • uspješno primjenjuje stečena znanja	• polagano i sporije, ali točno, uočava osnovne geografske pojave i procese • opširno povezuje nastavno gradivo s ostalim temama i predmetima • samostalno izvodi zaključke pri analizi geografskih problema • logično obrazlaže i dokazuje osnovne geografske pojave i procese • pokazuje logičko zaključivanje i povezivanje s životnom praksom	• točno i samostalno, no sporije, pokazuje i „čita“ geografske pojmove • povezuje i „čita“ naučeno gradiva sa geografske karte • Točno analizira kartografske, grafičke i slikovne priloge te samostalno donosi zaključke • uspješno koristi geografsku kartu pri orijentaciji u prostoru
---	---	--

Razina usvojenosti: DOBRA

GEOGRAFSKA ZNANJA	GEOGRAFSKO ISTRAŽIVANJE I VJEŠTINE	KARTOGRAFSKA PISMENOST
- reakcija učenika na postavljeno pitanje je spora i uz pomoć nastavnika (brojna potpitanja i navođenje na dogovor), no činjenice izlaže jasno i nedvosmisleno - kvaliteta znanja je prosječna, a način iznošenja gradiva je logičan tek u pojedinim dijelovima	- polagano i uz učiteljevu pomoć uočava geografske pojave i procese - prosječno povezuje nastavno gradivo s ostalim temama i predmetima - djelomično i nepotpuno izvodi zaključke pri analizi geografskih problema - uz učiteljevu pomoć obrazlaže i dokazuje osnovne geografske pojave i procese - prosječno i djelomično logički zaključuje i povezuje s životnom praksom	- većinu zadanih pojmova pokazuje točno - djelomično razvijena kartografska pismenost - uočava i prepoznaje pojedine geografske sadržaje na geografskoj karti i koristi se njima uz učiteljevu pomoć - prosječno analizira kartografske, grafičke i slikovne priloge - geografsku kartu koristi i „čita“ uz pomoć učitelja pri orijentaciji u prostoru

Razina usvojenosti: ZADOVOLJAVAJUĆA

GEOGRAFSKA ZNANJA	GEOGRAFSKO ISTRAŽIVANJE I VJEŠTINE	KARTOGRAFSKA PISMENOST
- reakcija učenika na postavljeno pitanje je djelomična, kvaliteta znanja je nepotpuna i površna sa greškama, a način iznošenja znanja tek zadovoljavajući uz sposobnost razgovora sa nastavnikom - na jednostavan način nabraja i opisuje činjenice - otežano povezuje stečena geografska znanja s konkretnim primjerima	- površno i djelomično i uz učiteljevu pomoć uočava geografske pojave i procese - nepotpuno i površno s pogreškama povezuje nastavno gradivo s ostalim temama i predmetima - površno i djelomično i uz učiteljevu pomoć izvodi zaključke pri analizi geografskih problema - djelomično i uz učiteljevu pomoć obrazlaže i dokazuje osnovne geografske pojave i procese - površno logički zaključuje i povezuje s životnom praksom	- pokazuje na geografskoj samo pojedine osnovne zadane pojmove - teško uočava i prepoznaje pojedine geografske sadržaje na geografskoj karti i slabo se koristi njima - nepotpuno i s pogreškama analizira kartografske, grafičke i slikovne priloge te zahtjeva veliku pomoć učitelja - vrlo površno i djelomično „čita“ i koristi geografsku kartu pri orijentaciji u prostoru i snalazi se isključivo uz pomoć učitelja

Razina usvojenosti: NEZADOVOLJAVAJUĆA

GEOGRAFSKA ZNANJA	GEOGRAFSKO ISTRAŽIVANJE I VJEŠTINE	KARTOGRAFSKA PISMENOST
- učenik ne odgovara na postavljena pitanja i nije usvojio ključne pojmove - učenik pokazuje nerazumijevanje geografskih nastavnih sadržaja - učenik ne primjenjuje i ne poznaje primjere korištenja geografskih znanja u svakodnevnom životu	• nesuvislo uočava geografske pojave i procese • ne povezuje nastavno gradivo s ostalim temama i predmetima	• nesuvislo pokazuje na geografskoj karti najosnovnije zadane pojmove • nema razvijenu kartografsku pismenost • gotovo ne uočava i ne prepoznaje pojedine geografske sadržaje na geografskoj karti i ne koristi se njima • nelogično i bez razumijevanja analizira kartografske, grafičke i slikovne priloge te i uz veliku pomoć učitelja ne razumije • nesuvislo koristi i ne „čita“ geografsku kartu pri orijentaciji u prostoru

VREDNOVANJE GEOGRAFSKIH ISTRAŽIVAČKIH RADOVA, PREZENTACIJA, SAMOSTALNIH RADOVA I MENTALNIH MAPA

Elementi i bodovanje

- **Struktura i oblikovanje rada (ukupno 5 bodova)**

Uvod i cilj rada (1 bod): Jasno određen predmet i cilj istraživanja.

- Hipoteza / istraživačko pitanje (1 bod): Jasno postavljena pretpostavka koja se dokazuje.
- Urednost i tehnička oprema (2 boda): Pravopisna i gramatička točnost, označavanje poglavlja, prilagođeni fontovi.
- Izvori i literatura (1 bod): Pravilno navedeni literaturni i kartografski izvori.

- **Sadržaj i istraživačke metode (ukupno 15 bodova)**

- **Primjena metoda (4 boda):** Kvalitetno prikupljanje podataka (terenski rad, anketa, karte, rad na tekstu, analiza statističkih izvora, rad s GIS).

Primjena 4 metode – 4 boda

Primjena 3 metode - 3 boda

Primjena 2 metode – 2 boda

Primjena 1 metode – 1 bod

- Geografska analiza i obrada (5 bodova): Točna analiza podataka, povezivanje činjenica i prostornih odnosa.
 - Kvantitativne metode: Korištenje ispravnih izračuna (npr. gustoća naseljenosti, stope promjene, indeksi, korelacija).
 - Kvalitativna analiza: Strukturirano kodiranje i kategorizacija podataka prikupljenih intervjuiima ili anketama.
 - Prostorna analiza: Analiza odnosa u prostoru (npr. udaljenost od centra, utjecaj reljefa na naseljenost, zone obuhvata).
 - ☐ Povezivanje s uzrocima: Pronalaženje geografskih uzroka i posljedica uočenih trendova
 - ☐ Uočavanje zakonitosti: Prepoznavanje prostornih obrazaca i anomalija (odstupanja od pravila).
 - ☐ Kritički osvrt: Razumijevanje ograničenja podataka ili potencijalnih pogrešaka prikupljanja.

5 bodova

Potpuna i detaljna analiza. Podaci su obrađeni bez greške. Jasno su uočene i objašnjene uzročno-posljedične veze u prostoru. Primijenjene su napredne geografske metode. Interpretacija izravno odgovara na istraživačko pitanje i potvrđuje/demantira hipotezu.

4 boda

(Podaci su točno obrađeni i prikazani, ali nedostaje dublje objašnjenje prostornih procesa ili je interpretacija u nekim dijelovima samo opisna bez jače analize uzroka i posljedica.

3 boda

Analiza podataka je korektna i jednostavno obrazložena. Metode su bazična, a prostorna komponenta rada je površno dotaknuta.

1-2 boda

Obrada podataka je nepotpuna, sadrži metodološke pogreške. Prikazi su nejasni, a geografska analiza se svodi na prepričavanje podataka bez prostornog konteksta.

Kartografski prilozi / grafika (3 boda): Jasni i točni grafikoni, tablice ili karte u funkciji teksta.

3 boda

Prikupljeni podatci su prikazani jasno i pregledno pomoću tablice, dijagrama, crteža i/ili grafičkog organizatora te su pravilno imenovani

2 boda

Prikupljeni podatci su prikazani pomoću tablice, dijagrama, crteža i/ili grafičkog organizatora, ali nisu u potpunosti pregledni. Imenovani su s manjim greškama

1 bod

Prikupljeni podatci su prikazani na nejasan i nepregledan način pomoću tablice, dijagrama, crteža i/ili grafičkog organizatora. Ima znatnijih grešaka u imenovanju i izradi

- **Zaključak (3 boda):** Valjana potvrda ili opovrgavanje hipoteze uz jasno obrazloženje.

3 boda

Zaključak je jasno naveden i temelji se na prikupljenim i prikazanim podacima i rezultatima

2 boda

Zaključak je naveden, ali nije u sasvim jasnoj vezi s prikupljenim podacima i rezultatima

1 bod

Zaključak nije naveden jasno, ali se naslućuje

Skala ocjenjivanja

- Odličan (5): 18 – 20 bodova
- Vrlo dobar (4): 16 -17 boda
- Dobar (3): 13-15 bodova
- Dovoljan (2): 10-12 bodova
- Nedovoljan (1): 0 – 9 bodova

VRIJEDNOSTI ZA GRANICE OCJENA KOD PISANOG PROVJERAVANJA

Postotak bodova (%)	Ocjena
90-100	Odličan (5)
75-89	Vrlo dobar (4)
64-74	Dobar (3)

50-63	Dovoljan (2)
0 - 49	Nedovoljan (1)

Zaključna ocjena proizlazi iz bilježaka te iz sva tri elementa vrednovanja naučenoga:

- geografska znanja
- geografsko istraživanje i vještine
- kartografska pismenost

Određuje se na temelju ostvarenosti odgojno-obrazovnih ishoda, uz uvažavanje pokazatelja o učenikovu učenju i napredovanju te uzimajući u obzir bilješke o radu i ponašanju učenika.

Za utvrđivanje zaključne ocjene rabi se ljestvica školskih ocjena od 1 (nedovoljan) do 5 (odličan).

*Svako ne nošenje pribora evidentira se u bilješke e-dnevnika i utječe na zaključnu ocjenu.

➤ Rok za ispravljanje negativnih ocjena moguće je na satu geografije uz prethodnu najavu.

Ispravak nije moguć na satu pisane provjere, satu obrade novog nastavnog sadržaja i dva tjedna prije završetka nastavne godine.

➤ **Zaključna ocjena iz nastavnog predmeta Geografije nije aritmetička sredina svih ocjena te se zaključuje na temelju svih elemenata vrednovanja tijekom cijele godine.**